

МІЖРЕГІОНАЛЬНА
АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

ОСВІТА У ХХІ СТОЛІТТІ: ШЛЯХИ РОЗВИТКУ

Випуск 5

*Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції
“Новітні освітні технології в контексті сучасних
глобалізаційних та інтеграційних процесів”
м. Київ, МАУП, 10 жовтня 2012 р.*

Київ
ДП “Видавничий дім “Персонал”
2013

*Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом
(протокол № 9 від 31.10.12)*

Редакційна колегія:

*Подоляка А. М., д-р юрид. наук — головний редактор
Головатий М. Ф., д-р політ. наук, проф. — заступник головного редактора
Чернуха Н. М., д-р пед. наук, проф. — заступник головного редактора
Ігнатченко А. А., канд. техн. наук — відповідальний редактор*

Видання здійснене в рамках проекту
“Наукові праці МАУП”

**Освіта у ХХІ столітті: шляхи розвитку / МАУП. — К.: ДП “Видав-
О-72 ничий дім “Персонал”, 2010 —**

Вип. 5: Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції
“Новітні освітні технології в контексті сучасних глобалізаційних та інтегра-
ційних процесів”, м. Київ, МАУП, 10 жовт. 2012 р. / редкол.: А. М. Подоляка
(голов. ред.), М. Ф. Головатий (заст. голов. ред.), Н. М. Чернуха (заст. голов. ред.),
А. А. Ігнатченко (відп. ред.). — 2013. — 264 с. : іл. — Бібліогр. у кінці ст.

У збірнику подано статті учасників Міжнародної науково-практичної конференції
“Новітні освітні технології в контексті сучасних глобалізаційних та інтеграційних
процесів”, присвяченої найважливішій проблемі сьогодення — розвитку освіти в Украї-
ні. Статті охоплюють широкий діапазон наукових досліджень українських учених.

Для науковців, освітян, державних службовців, політиків, викладачів і студентів,
а також усіх, хто цікавиться розвитком української освіти.

ББК 74.04(4УКР)я43

І. М. Найдьонов

Педагогічна практика фахівця-
магістра: проблеми, причини,
шляхи оптимізації 80

Т. І. Науменко

Психолого-педагогічні моделі
розумового розвитку дітей
раннього віку 88

І. Г. Павленко

Сучасні підходи щодо формування
толерантності майбутніх
учителів 93

С. В. Павлюк

Зміни визначальних впливів на
університети Європи 96

Л. О. Паславська

Традиції декоративно-ужиткового
мистецтва у сучасній
дизайн-освіті 99

С. Ф. Радзімовська

Інтеграційні процеси в освіті 103

В. В. Утвенко

Роль органів місцевого
самоврядування України
в управлінні освітніми
зкладами 107

О. В. Харченко

Особливості перекладу
стилістичних засобів, що пов'язані
з концептом “гроші” 112

Г. П. Щука

Етапи проведення порівняльно-
педагогічних досліджень
систем професійної туристської
освіти 119

В. В. Баєв

Формування професійних
компетенцій фахівців із
стандартизації та сертифікації
суб'єктів туристичної
індустрії 121

Н. В. Головач

Заходи полегшення професійної
адаптації студентів у вищому
навчальному закладі 128

Є. Ю. Гончаренко

Проблематика перекладу
реklamних текстів з німецької мови
українською в контексті вивчення
ділової іноземної мови 132

Д. Є. Денисенко, О. В. Мариненко

Необхідність викладання історичних
дисциплін на юридичних факультетах
майбутнім спеціалістам 136

О. А. Корман

Центри сімейного консультування,
як інструмент роботи з молоддю
та батьками 140

Г. А. Костенко-Костейчук,

М. А. Дегтяренко
Проблеми вітчизняної освіти
та Болонський процес 145

О. В. Котеньова, А. Ю. Батрак

Ефективність застосування
мультимедійних технологій
у процесі викладання правових
дисциплін у ВНЗ 148

Магеррамзаде Алібала

Саттар огли
Аналіз впливу сучасної світової
кризи на реальну економіку 151

О. М. Масловська

Роль мультимедіа ресурсів в Україні
як сучасний засіб навчання 158

І. О. Проценко

Трансформація інститутів
державної влади в контексті
проблем освітньої політики 163

С. І. Слободян, Л. Г. Крамаренко

PR в інноваційному розвитку як
суспільний престиж наукової
діяльності 167

Д. Є. ДЕНИСЕНКО

д-р філос. в галузі права

Міжрегіональна Академія управління персоналом, м. Київ

О. В. МАРИНЕНКО

магістрант

Міжрегіональна Академія управління персоналом, м. Київ

НЕОБХІДНІСТЬ ВИКЛАДАННЯ ІСТОРИЧНИХ ДИСЦИПЛІН НА ЮРИДИЧНИХ ФАКУЛЬТЕТАХ МАЙБУТНІМ СПЕЦІАЛІСТАМ

Освіта у XXI столітті: шляхи розвитку, вип. 5, 2013, 136–139

Важко оцінювати важливість історичної науки та необхідність її ґрунтовного вивчення в умовах, коли кожна наука наголошує на тому, що саме вона є “царицею”. Безперечним є той факт, що історія — це фундамент для всіх гуманітарних наук. Особливо, на нашу думку, це стосується такої взаємопов’язаної науки, як юриспруденції. Всесвітня історія — одна з важливих складових частин духовної культури людства. В ній сконцентровано величезний політико-правовий досвід минулих поколінь, відображено основні напрями, віхи та підсумки попередніх досліджень проблем свободи, права, законодавства, політики, держави. Цей пізнавальний досвід, ідеї та досягнення минулого роблять помітний вплив на сучасні політичні та правові погляди і орієнтації на теорію і практику наших днів.

У своїх спробах зрозуміти сьогодення і знайти шляхи до кращого майбутнього люди завжди звертали-ся і звертатимуться до минулого, до

історично апробованих положень, принципів, цінностей. І це не данина минулому, не сліпа віра у традиції і авторитети, а необхідний спосіб людської орієнтації в історичному часі і просторі, природна потреба кожної сучасності знайти себе, своє місце і призначення між минулим і майбутнім.

У цьому сенсі важливе значення має відображений у навчаннях минулого звивистий шлях прогресу політичної і правової думки та культури людства, процес формування і затвердження загальнолюдських політико-правових цінностей.

Історія політики та права дозволяє зрозуміти, як у боротьбі й зіткненні різних поглядів і позицій одночасно йшов процес розвитку пізнання природи держави і права, поглиблення уявлень про свободу, справедливість і право, закону і законності, про належне громадському та державному устрою, про права і свободи людини, форми і принципи взаємин особистості та влади.

Право — регулятор суспільних відносин. Історично воно склалося як форма охорони надбань, здобутків та доходів цивілізації.

У міру того, як залишається позаду все значніший пласт культурного минулого і збільшується сукупний обсяг набутого людством досвіду і знань, зростають також роль і значимість історії для сучасності. Це пізнавальне, просвітницьке, ціннісне, виховне, духовновиховне і загальнокультурне значення історії певною мірою стосується і необхідності ретельного та відповідального вивчення історії політичної та правової думки на юридичних факультетах.

Тривалий час в історії правової науки існувала так звана історична школа права. Такий напрям зароджується наприкінці XVIII ст. в Німеччині. У першій половині XIX ст. він стає вельми впливовим у вивченні права як особливий напрям дослідницької думки. У центр своїх теоретико-пізнавальних інтересів представники поставили питання про те, як право виникає і яка у нього історія. Теоретики історичної школи права критикували, насамперед, тезу про позитивне право як про штучну конструкцію, що створюється нормотворчою діяльністю органів законодавчої влади. Вони стверджували, що чинне в державі право зовсім не зводиться лише до сукупності тих розпоряджень, що нав'язуються суспільству як би ззовні: даються зверху людьми, наділеними на те спеціальними повноваженнями. Право (і приватне, і публічне) виникає спонтанно. Своїм походженням воно зобов'язане аж ніяк не волі та тлумаченню законодавця. Г. Гуго належить дуже характерне порівнян-

ня права з мовою. Подібно до того, як мова не встановлюється договором, не запроваджується за чією-небудь вказівкою і не дана від Бога, так і право створюється не тільки (і не стільки) завдяки законотворчості, скільки шляхом самостійного розвитку, через стихійне утворення відповідних норм спілкування, добровільно прийнятих народом в силу їх адекватності обставинам життя. Акти законодавчої влади доповнюють позитивне право, але “зробити” його цілком вони не можуть. Позитивне право є похідним від права звичайного, а це останнє виростає з глибин “національного духу”, глибин “народної свідомості”.

Представники історичної школи права вірно відзначили одну з істотних слабких сторін природно-правової доктрини — умоглядне трактування генезису і буття права. У свою чергу, вони спробували тлумачити становлення і життя юридичних норм та інститутів як певний об'єктивний хід речей. Цей хід, вважав Г. Гуго, здійснюється мимоволі, пристосовуючись сам собою до потреб і запитів часу, тому людям краще всього не втручатися в нього, триматися здавна заведених і освячених досвідом століть порядків.

Юристи історичної школи права бачили призначення наявних у державі юридичних інституцій в тому, щоб служити опорою зовнішнього порядку, яким би консервативним порядок цей не був. Позитивні закони безсилі боротися зі злом, яке трапляється в житті. У кращому випадку вони здатні допомогти впорядкуванню звичайного права і політичної структури, які формуються природно-історично під впливом не-

пояснених перетворень, які відбуваються в “народному дусі”. Законодавець повинен старатися максимально точно виражати “спільне переконання нації”, за цієї умови правові норми володітимуть цінністю божественного, і тому придбають самодостатнє значення.

Зрозуміло, що історична школа права сьогодні — це лише вклад у скарбничку правових течій, ідей та надбань цивілізації. Незважаючи на це, якщо відкинути необґрунтовані перебільшення і узагальнення представників цієї школи, то цілком виправдано можна стверджувати, що історична школа цілком адекватно представляла процес створення перших писаних джерел права, дійсно складала здебільшого зі звичайно-правового матеріалу, без якого, враховуючи традиційний тип легітимації публічної влади в ранніх суспільствах, практична реалізованість приписів таких текстів опинилася б під дуже великим питанням. Центральна ідея представників історичної юриспруденції про “народну правосвідомість” як первинного джерела у гранично легітимізованій підставі справжнього і ефективно чинного права в сучасній юриспруденції стала однією з домінант соціологічного типу праворозуміння з його аксіомою “ubi societas ibi ius”.

Постулат історичної школи, який стверджує виникнення всякого права за типом звичайного, є “прабатьком” глибокого переконання “соціологів”, що право неможливо досліджувати поза соціокультурним контекстом. Саме уявлення представників історичної школи лежать в основі універсального постулату соціологічного

напрямку юриспруденції про те, що тільки право, що реально діє в суспільних відносинах, є справжнім, “вільним”, “живим”, “спонтанним”. Разом з тим, історична школа права, об’єктивно вклала свій внесок у поступальний розвиток суспільних наук, і зокрема, історії, ввівши в історію пізнання елементи історизму, ідею історії розвитку. Савіньї застосував ці теоретичні положення до вивчення розвитку римського права в Європі до XVI ст., доводячи в своїй основній роботі “Історія римського права в середні віки” (“Geschichte des römischen Rechts im Mittelalter”), що римське приватне право і установи не загинули в епоху варварських вторгнень III–V ст., а лише поступово видозмінювалися згідно з “народним духом”. На тих же теоретичних засадах збудував і Ейхгорн свою “Історію германської держави і права” (“Deutsche Staats- und Rechtsgeschichte”), в якій німецьке право і установи розглядаються як вираз культури всього народу. Твердженням панівної тривалий час в історії наукової думки — концепції історичної школи права — був науковий журнал, заснований 1815 р. Савіньї, “Zeitschrift für geschichtliche Rechtswissenschaft”, що проіснував до 1955 р.

Утворення правових систем світу тісно пов’язане з історичними та глобальними цивілізаційними процесами. Такі різнобічні процеси глобалізації політичних, торгівельно-економічних, соціально-культурних та інших відносин країн континентальної правової сім’ї потребує відповідних правових уявлень про їх упорядкування. За їх допомогою опосеред-

ковуються як взаємодія та зближення правових систем Західної Європи та України, так і виробляється сучасна модель їх правового поступу. Тому й вивчення доктринальної першооснови та теоретико-історичного аспекту виникнення та формування континентальної правової системи дає змогу проаналізувати перспективи її розвитку, а також знайти оптимальні форми і шляхи взаємодії різних держав задля конструктивної співпраці.

Формування оновленої континентальної правової системи зумовлює необхідність переосмислення концептуальних положень, уніфікації базових понять і категорій, перегляду відправних принципів та ідей з тим, щоб останні відповідали досягнутому рівню суспільних відносин на спільному європейському правовому просторі. Саме тому опанування основ римського приватного права як теоретичного фундаменту та важливої історичної дисципліни студентами юридичних вищих навчальних закладів за різними освітньо-кваліфікаційними рівнями підготовки — є актуальними.

Основи римського приватного права займають одне з провідних місць серед юридичних дисциплін. Студентам важливо та необхідно знати, як саме виникла та розвивалася Римська держава. Приватне право Стародавнього Риму виникло у глибоку давнину, коли Рим являв собою лише невеличку патріархальну общину. Військові дії, що вів Стародавній Рим, розвиток політичних та економічних відносин у Стародавньому Римі сприяли його бурхливому зростанню.

Саме для правового регулювання багатосторонніх комерційних відно-

син із урахуванням інтересів усіх народів, яких об'єднала Римська держава, виникла необхідність укладення права, яке гармонійно поєднало весь позитивний досвід застосування правових норм, перевірених часом.

Вивчення історії та суміжних історичних дисциплін на історичних факультетах сприяє майбутнім спеціалістам — юристам для розуміння об'єктивного характеру права, необхідності дотримання логіки при правозастосуванні, яка повинна ґрунтуватися на справедливості вирішення спорів та забезпеченні природних прав людини. Це — по-перше.

По-друге, дозволить засвоїти великий політико-правовий досвід попередніх поколінь, який є важливою складовою духовної культури людства. Правові погляди в історичній ретроспективі попередніх сторіч суттєво впливають на сучасні політичні та правові погляди і орієнтації, теорію та практику. У вченнях минулого відображається не лише звивистий шлях прогресу правової думки, культури людства, а й формування та утвердження загальнолюдських політико-правових цінностей.

Будь-яка наука, що прагне до творчого розвитку свого змісту, не може бути байдужою до власного минулого, історії своїх ідей, відкриттів, висновків. Зрештою, звернення до історії необхідне кожному, хто прагне одержати юридичну освіту, адже без історії немає теорії. Не вивчивши всесвітньої історії, історії держави і права, філософії права, їх розвитку, змісту, неможливо збагнути причини існування тих чи інших напрямів правової науки та зрозуміти їх особливості й тенденції розвитку.